

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. // Inserati do 80 petri vrti à Din 2, do 100 vrti à Din 2.50, od 100 do 300 vrti à Din 3, večji inserati petri vrti Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slovenski trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Zadnji opomin Japoncem:

Angleška demarša v Tokiju

Včeraj je angleški veleposlanik izročil japonski vladni noto, v kateri Anglija ponovno predlaga mirno poravnava tiencinskega konflikta — V nasprotnem primeru mora Japonska računati s skupno fronto Anglije, Francije in Amerike

London, 21. junija. br. Po seji zunanjega političnega odbora vlade in po izjavni ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnjem zbornicu je zunanjji minister lord Halifax sprejet japonskega veleposlanika in mu obrazložil stališče angleške vlade glede položaja v Tiencinu. Ponovno je ponudil mirno poravnava naglašajoč, da smatra angleško vlado dogodek v Tiencinu še vedno incident lokalnega značaja in želi, da se kot tak uredi. Ce bi pa japonska vlada to mirolojno ponudbo Anglije odklonila, bo Anglija prisiljena izdati najodločnejše ukrepe za zaščito svojih pravic.

Japonski poslanek je izdaval, da bo to nemudoma sporočil svoji vladi, ni pa sam zavzel nikakega stališča.

Istočasno je angleški veleposlanik sir Robert Craigie v Tokiju izročil japonski vladni noto, v kateri je na enak način obrazložil stališče angleške vlade in uradno sporočil angleško ponudbo za mirno poravnava. Zunanjni minister je obljubil, da bo japonska vlada angleški predlog skrbno proučila in nanj odgovorila. Vlada je imela včeraj dopoldne dolgotrajno posvetovanje, po katerem je predsednik vlade odšel v avdijemco k mikadu, zunanjji minister Arita pa je nato sprejet angleškega veleposlanika in mu sporočil odgovor japonske vlade. Angleški poslanek je ta odgovor tako sporočil v London. Zvečer se je sestal zunanjni politični odbor ministrov, da ta odgovor, ki doslej še ni bil objavljen, prouči.

London, 21. junija. br. Izjave, ki jih je podal ministrski predsednik Chamberlain v spodnjem zbornicu o položaju v Tiencinu in o stališču angleške vlade, klub rezerviranosti, ki jo je pri tem očitoval, v političnih krogih brez pridržka odobravajo. Splošno prevladuje v angleški javnosti prepričanje, da sedanja negotovost in napetost v Tiencinu ne more več dolgo trajati. Nadmoč, ki jo imajo japonski vojaški krogi nad japonsko vlado, postaja vedno očitnejša. Grožnje, ki jih je naslovila japonska vlada na naslov Anglije, niso imele nikakega učinka. V Londonu se zavedajo, da mora Japonska računati s tem, da v primeru odkritega konflikta ne bo imela posla samo z Anglijo, marveč tudi z Ameriko in Francijo.

Protest Amerike

Tokio, 21. junija. AA. (Reuter): Agencija Domej poroča, da je ameriški odpravnik poslov o prilikih včerajšnjega obiska izročil zunanjemu ministru Ariti protestno noto. Zedinjenih ameriških držav proti bombardirajo posete ameriških državljanov na Kitajskem in proti blokadi Kulangsuja.

Poostrena blokada Tiencina

Singapur, 21. junija. z. Vesti, ki prihaja iz Tiencina, kažejo na čedalje bolj kritičen položaj. Japanske oblasti v Tiencinu in Pekingu so organizirale v največjem obsegu agitatorske skupine, ki hujskajo Kitajce proti Angležem ter prirejajo po vseh večjih kitajskih mestih, ki so jih Japonci zavzeli, obsežne demonstracije. Mesta so preplavljene s pamfleti in letaki, s katerimi pozivajo Japonci Kitajce, naj prepodijo »angleške barbare«, naj bojkotirajo angleško blago, zahtevajo vrnitev vseh koncesij in podobno.

Blokada angleške in francoske koncesije v Tiencinu je sedaj popolna. Rečna plovba, ki jo opravljajo parniki britanski družbe »Jardin et Matheson«, je popolnoma ukinitvena. Vse parnike družbe so japonske oblasti zadrljale v Tangkuju in noben angleški parnik ne sme zapustiti pristanišča v Tiencinu.

Japonci hočejo s pomočjo blokade popolnoma onemogočiti angleški, ameriški in francoski trgovski promet ter na ta način prisiliti trgovski svet v Tiencinu, da bi interveniral pri svojih vladah za doseg kompromisa z Japonskom. Japonci skušajo zasejati celo razprtje med Angleži, ki bivajo v Tiencinu. Velika angleška tobačna industrija »Tsoong« je bila prisiljena zapreti svoja pristanišča. Prebivalstvo blokiranih koncesij ima zivež za šest mesecov.

Električni tok v žičnih ovirah

Tokio, 21. junija. AA. (Reuter). V bočno žico okoli angleške in francoske posesti v Tiencinu so senci ob 22. napeljali električni tok, da bi preprečili tihotapovo in prekinili vsako vezavo s protijaponskimi elementi, ki se skrivajo na angleškim področju.

Nov incident

London, 21. junija. br. Včeraj je prišlo na Jangceju do novega incidenta med Angleži in Japonci. Angleška topničarka »Charab« je pri Yusungu izkrcaла večje

Na vrsto pride tudi Šanghaj

Berlin, 21. junija. z. V tukajšnjih političnih krogih posvečajo veliko pozornost dogodkom v Tiencinu. Verjetno je, pišejo nekateri listi, da bo vprašanje koncesij mnogo bolj pereče, če bi prišlo do vojne. V tem primeru ne bi šlo samo za tujke koncesije v Tiencinu, temveč tudi za mednarodne koncesije v Sanghaju. Borba za mnogo bolj ostra kakor za one v Tiencinu. V Vzhodni Aziji, ki jo hoče Japonska

obnoviti po svojih načelih in potrebah, po meniju Japoncev ni več prostora za tuje.

Poveljnik ameriškega brodovja v Tiencinu

Tiencin, 21. junija. o. Vrhovni poveljnik ameriškega vojnega brodovja na Daljnem vzhodu, admirал Yarmel, je prispel iz Pekinga v Tiencin, kjer bo ostal 8 dni. Danes je pregledal ameriško pomorsko vojsko. Admiral ima izredna pooblastila in more postopati v važnih primerih brez povetovanja z vladom v Washingtonu,

Sporazum v Moskvi prihodnji teden?

Zaradi napetosti na Daljnem vzhodu želi London pogajanja čim bolj pospešiti in bo ustregel vsem ruskih zahtevam

London, 21. junija. br. »Daily Express« pravi, da je prav zaradi dogodka na Daljnem vzhodu angleška vlada podvrela vse, da bi se čimprej končala pogajanja v Rusijo. Zato se bodo pogajanja razširili tudi na jamstva na vzhodni meji Rusije. V Londonu upajo, da bodo pogajanja v Moskvi ta teden že toliko napredovala, da bodo lahko v pričetku prihodnjega tedenja doseženi sporazum.

Pariz, 21. junija. z. Po Göbbelsovem govoru v pariških političnih krogih ne domovijo več, da se je Berlin odločil za priključitev Gdanska k Nemčiji. Očitno so v Berlinu še vedno mnenja, da zaradi Gdanska ne more priti do evropske vojne. Zaradi tega naglašajo v Parizu, da je mogoče rešiti mir le tedaj, če bodo totalitarne države prepričane, da ne morejo ničesar več storiti in doseži z vporo na silja, ne da bi prišlo do vojne, ki bi bila po prepričanju francoske javnosti katastrofalna za onega, ki bi jo izval. Zaradi tega smatrajo, da je čimprejšnja sklenitev pakta z Rusijo tembolj potrebna.

Najširša pooblastila Strangu za sklenitev pogodbe

Pariz, 21. junija. e. V Parizu so prejeli obvestilo iz Londona, po katerem je bilo Strangu poslano navodilo po kabelogramu, da naj pospeši pogajanja in da brez odlašanja zaključi obrambno zvezo. Po teh obvestilih, ki jih je snočil dobil dopisnik »Tempsa« v Londonu, v angleški

prestolnici žele, da se pogajanja zaključijo še pred koncem tega teden. Strangu in angleškemu veleposlaniku v Moskvi so bile zaradi tega dane svobodne roke.

Kaj zahtevajo Rusi

London, 21. junija. z. Predsednik vlade Chamberlain se po zadnjih vesteh še ni odločil sprejeti brezpogojno vse predloge Rusije, ki se tičejo baltskih držav. Rusija zahteva brezpogojno, da Anglia in Francija prepuštita Rusiji populoma svobodne roke glede baltskih držav, kakor imata Francija in Anglia svobodne roke glede Belgije, Holandske in Švica. Popolna svoboda glede vplivanja na notranjo in zunanjino politiko baltskih držav in glede usode teh držav v bodočnosti je ruski pogoj sine qua non. Enako pa bo Rusija postila od svoje zahteve in svojega pogojja glede posebne pogodbe med ruskim in francoskim generalnim štabom. Ta pogodba mora po ruskih zahtevah biti podpisana, preden bo podpisana splošna pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo. V komisiji za zunanje zadeve ima lord Halifax težavno stališče, ker so v njem poleg Chamberlaina tudi John Simon, Samuel Hoare, Kingsley Wood. Lord Halifax često težko prepira te državnike, da je nujno pristati na koncesije, posebno, v kolikor te čejo Rusije. Kljub temu vlada v londonskih političnih krogih optimizem o izidu pogajanj. V četrtek bo Strang dobil odgovor na zadnje ruske predloge in v petek ali v soboto bodo končni razgovori za sklenitev pogodbe med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Rumunija — Turčija — Egipt Politični pomen obiska egiptskega zunanjega ministra v Bukarešti

Bukarešta, 21. junija. e. 25. junija pride v Bukarešto na službeni obisk egiptski zunanjini minister Jahija paša. Gleda na to v tukajšnjih političnih krogih opozarjajo, da je to prvi obisk egiptskoga zunanjega ministra rumunski prestolnici in da je njegov mednarodni pomen izredno velik glede na splošno situacijo po svetu in v zapadnem delu Sredozemskega morja. Prijateljski odnosi med Rumunijo in Egiptom bodo v kratkem postali najprišrejši, ker gre za priršno sodelovanje obiskal tudi Sofijo.

na eni strani med Rumunijo in Turčijo, na drugi strani med Turčijo in Egipтом. Pomen Egipta, pravijo v tukajšnjih političnih krogih, je v tem delu Sredozemskega morja zelo velik glede na to, da Egipt kontroliira Sueški prekop, Turčija Dardanele in Rumunija ustje Dunava. Sodelovanje med temi tremi državami je lahko najglobljega pomena za učvrstitev mednarodnega miru v tem delu Evrope. Po obisku v Rumuniji bo egipški minister obiskal tudi Sofijo.

Angleško oboroževanje v zraku Tedenko izda Anglija v ta namen 2 milijona funtov

LONDON, 21. junija. br. Sneti je na nekem zborovanju v Londonu govoril letalski minister Kingsley Wood o razvoju britanskih letalskih produkcij. V svojem govoru je omenil, da izda letalsko ministervu tedenko po dva milijona funtov za nova letala, motorje in druge potrebski. Gotovo po vsem svetu ni nikogar, ki bi ne bil vesel, ko bi se ljudje spomnili. Dokler se pa to ne bo zgodilo, se Anglija ne bo nehalo oboroževati. Doslej so le angleške tovarne izdelovale

letala znanega tika »Hawker«, ki spadajo med najhitrejša vojna letala na svetu in tudi med najbolj oborožena. Na teh letalih je vdelan po 8 strojnic. Sedaj je angleška vlada poverila gradnjo teh letal tudi nekaterim belgijskim tovarnам, ker angleške tovarne ne morejo zadostiti vsem narodom. Letala tipa »Hawker« dobavljajo angleške tovarne razen angleškemu letalskemu ministervu tudi Kanadi, Južni Afriki in Jugoslavijo.

Italijanska vojska v Albaniji

London, 21. junija. br. »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da vidijo v italijanski

javnosti v potovanju maršala Badoglia po Albaniji namen reorganizirati tamkajšnje italijanske vojaške posadke. V bodoča sta v Albaniji dva italijanska »armadna zabora« s 6 divizijsami, izmed katerih bo ena motorizirana. Italija bo imela oddaj v Albaniji stalno 80.000 vojakov.

Nj. Vel. kralj Peter na Cetinju

Cetinje, 21. junija. Povsem nenadoma se je včeraj pripeljal iz Miločera na Cetinje Ni. Vel. kralj Peter II. Od tod je krenil preko Njegušia, Trojice in Budve nazaj v Miločer. Cepav na Cetinju obisk kralja ni bil napovedan, se je tako po njegovem prihodu vse mestno zgrnilo na ulice in sprejelo vladarja z nadve prisnimi in navdušenimi ovacijsami. Kralj je sam vodil svoj avto, v katerem sta sedela poleg njega dva njegova gimnazialna tovarisja. V drugem avtomobilu mu je sledilo njegovo spremstvo z adjutantom generalom Barjaktarovim. Kralj je bil vidno presenečen sprito tako spontanih in priršnih izrazov udanosti in radosti Cetinjev.

Joca Jovanović †

Beograd, 21. junija. r. Včeraj popoldne je v Ohridu, kjer se je mudil na politični turneji, nenadno premršč, zadet od kači eden najuglednejših srbskih politikov in bivših diplomatom Joca Jovanović. Vest o njegovih nenadni smrti je izzvala v vsej javnosti globok vtis. Truplo pokojnika bo prepečljalo v Beograd, kjer bo položeno na mrtvjaški oder. Pokojni Joca Jovanović je bil predsednik bivše srbske zemljoradniške stranke in eden izmed glavnih predstavnikov beograjske zdržljene opozicije. Po končanih studijih je vstopil v službo zunanjega ministristva in je bil dolga leta diplomatski predstavnik Srbijske v raznih tujih državah. Po preveriti je bil nekaj časa zunanjini minister, nato pa več let poslanik na Dunaju, Londonu in Washingtonu. Po osnuvanju zemljoradne stranke je bil leta 1920 izvoljen za poslanci in je od tedaj vedno stal v ospredju političnega življenja. Tudi pri svojih nasprotnikih je zaradi svojega širokega obzora in svoje konciliarnosti užival velik ugled. Dobro je poznal tudi naše slovenske razmere in je aktivno sodeloval pri koroškem plebiscitu. Cast njegovemu spominu!

Beograd, 21. junija. e. Pogreb umrlega predsednika Zemljoradniške stranke Joca Jovanovića bo v četrtek 22. t. m. ob 16 iz Saborne cerkve.

Namesto Joca Jovanovića, ki je bil poslanec za opelnički srez, pride v narodno skupščino njegov namestnik Miladin Janković, kmet iz Trnove.

Španija ostane neutralna?

London, 21. junija. o. Politični krogovi v Londonu prispajajo precešnjo važnost izjave španškega generala Arande, branitelja Ovieda, ki jo je dal zastopnik »Daily Expressa«. Aranda je izjavil, da bo Francova Španija ostala v svetovnem spopadu neutralna. Čim bi izbruhnila vojna, bo Španija samo zavarovala svoje meje in kolonije. Španija bo svoj dolg dnevni obveznik v državljanski vojni povrnila s trgovinskimi pogodbami in kulturnimi zvezami. General je tudi dejal, da je Nemčija ponudila Španski ureditev cest in mostov in da je tudi neki finančni sindikat v Nizozemski baje ponudil posojilo 20 milijonov funtov za gospodarsko obnovbo.

Nova zarota »Železne garde«

Bukarešta, 21. junija. e. Sirijo se vesti, da je bilo v zadnjih dneh spet artilerijski članov bivše Železne garde. Po veste, ki krožijo v prestolnici, so oblasti odkrile zaroto, ki ni bila naperjena samo proti ministarskemu predsedniku Calinescu. Službeno teh glasov se ne potrjuje.

Angleški manevri

Kairo, 21. junija. e. V pristanišču Aleksandrije se je zbralo 71 edinic angleške vojne mornarice, med njimi več velikih križark. Na ladiah je vsega skupaj 12.000 mož. Brodovje bo imelo te dni velike manevre ob egipški obali, v glavnem pa ob ustju Sueskega prekopa.

Pomanjkljivosti osnutka uredbe o elektrifikaciji

Kakšna naj bi bila uredba, da bi koristila splošnosti ter gospodarskemu napredku naše države

Ljubljana, 21. junija

Nedavno je bil izdelan še en osnutek uredbe o proizvodnji in izkorisčanju električne energije. Dosej je bilo menda izdelehanje že okrog deset osnutkov, a nobeden ni zadovoljeval producentom električne energije. Toda ni jih zadovoljeval ne le zradi njihovih interesov, temveč tudi zato, ker ni ustrezal javnim interesom. Zakon o produkciji in izkorisčanju električne energije je silno potreben, zlasti še, ker je pri nas električno gospodarstvo neucrenjeno in ker še večina države ni elektrificirane. Zakske predpisi pa morajo ustrezati javnim koristim, ne smejajo pa tudi skrovati elektrarnam. Ker so same uprave in države tudi lastnice elektrarn, je treba spraviti v sklad vse interese, tako da ne bo nikče prizadet ter da bo zakon v resnicu povsem ustrezal svojemu namenu.

O zadnjem osnutku zavzemajo tako zvane javne koristne elektrarne naslednje stališče. Sedanj osnutek je precej krajši ter zato tudi pregledejni in razumljivejši. Tudi spremenjen je v marsičem po predlogih gospodarskih organizacij. Vendar zavzemajo se mnoge nesprejemljive določbe; zkonodajalec bi jih moral izločiti, odnosno spremeniti v interesu neoviranega razvoja elektroinštva, elektrifikacije in elektrotehnike gospodarstva.

Vse pridobljene pravice javno koristnih elektrarn po sedanjih zakonih, naj ostanejo neokrnjene ter v veljav. To bi bilo tudi v skladu z ustavo, z določbo, da ostanejo vse pridobljene pravice državljanov zavarovane. Samo po sebi je razumljivo, da bi se na to moral ozirati zkonodajalec tudi pri tej uredbi.

Elektrarne naj po končani koncesijski dobi ne preidejo vseh bremen prosti v brezplačno last države, banovine ali občine – kakor določi osnutek – temveč le proti primerini odskodnini, določeni po pristojnem elektrifikacijskem svetu in lastniku elektrarne. Umestnost in nujnost te sprememb bi bila potrebna zato, ker bi bili sicer vse zasebna pobuda pri graditvi javno koristnih elektrarn povsem onemogočena. Upoštevati je pa tudi treba, da elektrarne grade svoje prenosne naprave postopno in je zaradi poznejših investicij nemogoče izkoristiti koncesijsko dobo. Elektrarne morajo tudi vlagati visoke inve-

sticije za modernizacijo svojih obratov. Po sedanjem osnutku pa takšne investicije ne bi bile mogoče, ker bi ne bilo za nje potrebna kritija; to bi elektrifikacija le oviral. Sicer bi pa ne kazalo spremenjati naziranja, da je to, kar si je kdo pridobil, njegova last.

S uredbo naj se izločijo električne centrale za preskrbo lastnih gospodinjstev, podjetij in njihovih namestencev. Pred izdajo gradbenih dovoljenj za zidanje elektrarn, da bi podjetnik ali zasebnik sploh producirjal električno energijo le za svojo porabo, bi moral oblastvo zaslišati mnenje pristojnega elektrifikacijskega sveta. Svet bi po predloženih podatkih preselil, ali bi bile nove naprave potrebne ali ne. Elektrifikacijski svet nudi po svoji sestavi primerno jamstvo, da bo presojal objektivo. Če bi elektrifikacijski svet priznal nujnost postavljati takšne zasebne električne centralne, naj bi bile s tem tudi priznane zasebniku ali podjetju druge pravice, n. pr. glede postavljanja elektrovodnih konstrukcij, napeljave elektrovodov, razlastitev itd. Ta je potrebno pač zato, da bi bile javno koristne elektrarne zaščitene pred samovoljnimi konzumenti električne energije; če bi jim z uredbo naložili breme termiranih koncesij in jim podelili področja s predpisanimi dolžnostmi in pravicami, bi jim morali tudi zaščititi pravice. Sicer bi se lahko pogosto zgodilo, kar se je že nekajkrat, da bi večje zasebno podjetje kratkomeno prenhalo biti konzument električnega toka pri neki javno koristni elektrarni, ker bi si samo postavilo električno centralo. Elektrarne morajo računati z amortizacijo velikih stroškov ter investicije odplačevati daljšo dobo, zato upravičeno zahtevajo primerno ureditev odnosov s konzumenti. Forum za vse konkrente primere glede ustanavljanja zasebnih elektrarn bi naj bili pristojni elektrifikacijski sveti.

Elektrarne bodo predlagale konkretno spremembo odnosno dopolnitve posameznih določil osnutka uredbe. Končno se zahtevajo, naj bi bil k uredbi priključen terminološki komentar pojmov, ki jih vsebuje uredba. Tako naj bo v komentarju definirano, kaj je treba razumeti pod pojmi: postrojenje, daljnovod, priključek itd. Terminološki komentar bi bil potreben, da bi bila uredba povsem jasna v vseh določbah.

Zanimivosti iz našega gospodarskega življenja

Smotrenost naše carinske politike

Čitatelj, ki čita v listih vse mogoče tragedije, politične peripetije in drugo razburljivo kolobocijo, ki nič prida ne obeta, ne ve, da je tudi carinska politika, kaj zanimalo poglavje občekoristnega znanja, ki ga ne kaže zanemarjati. Tako znaša pri nas carina na gotovo, v tujini sestavljeni kompletno kolo kakih 380 din. Carino na kolesa je uvedla naša država menda zato, ker imamo doma »tovarne« koles. Tega prav natančno ne vemo, ker si težko predstavljamo, da bi že sedaj izdelovali doma prav vse sestavne dele modernega kolesa.

Poučeni krogi trdijo, da gre v bistvu za večje delavnice in popravljalnice, kjer znamo kolesa sestavljati iz sestavini, kih dobime iz tujine in delajo to v večjih množinah. Iz sestavljalcu nastane tako domača tovarna. Naj bo temu kakorkoli, zanimivo je, da plača za isto kolo, če ga uvožimo razstavljenega, recimo v dveh pošiljkah, samo kakih 20% njegove vrednosti. Vsi stroški prevozom vred pridejo na kakih 40% in še ti so manjši kakor gori navedenih 380 din. Za sestavo razstavljenega iz tujine prejetega kolesa potrebuješ en dan in v tem je vsa razlika. Porečes: res čudna so pota carinske politike, prav za prav modra! Kajti za isto kolo, če ga prejmeš razstavljenega, plačaš samo 20% carine, za sestavljen kolo pa po 380 din. Vprašanje je, komu je to postavko in s tako carinsko politiko ustrežno? Domaci tovarni? Tgovcu, ki mora razstavljene drobce zbirati in na domačih teh sestaviti kolo? Morda pa si je carinski strokovnjak misil, da se bodo naši delavci na ta način naučili izdelovati doma celo kolesa in bomo na ta način prišli do domače kolesarske industrije?

Transformatorji so čudna reč

Večje domače podjetje naroči iz tujine transformatorje. Podjetje je lepo uvedeno tu tvrdka, ki transformatorje dobavlja po svetovnoznamenih tovarnah. Domäce podjetje naroči transformatorje za vojaščino, fuja tovarna dobavi svoje blago seve le s svojim oljem, ki mora biti električno prekuhan. Brez lastnega olja tuja tovarna ne prevzame nobenega jamstva. Ker imamo pa doma določbo, ki je stopila v veljavno šele med dobavo, morajo transformatorji nazaj v tujino, da tamkaj dočista tovarna iz njih odstrani svoje olje. Domače podjetje mora to olje nadomestiti z domačim, ki je seveda mnogo dražje nego v tujini. Tako nastane domačemu trgovcu škoda, ki gre v desetisočin din. Zgodi se tudi, da domača tvrdka nabavi transformatorje iz tujine. Med dobavo oz. uvozom izde prepoved oz. je treba za uvoz posebnih dovoljenj. Teh ne dobit vsak že obstoječe in s tem blagom trgujoče podjetje. To ga dobi, drugo ne. Eno ima n. pr. motorje že nekaj mesecov na carini, dovoljenju ni, ležarina raste, na kraju mora blago nazaj v tujino ali pa na buben. Kakor vidimo, je trgovina v sedanjih časih vesela zadevčina.

Bencinska zagonetka

Svojčas so naši trgovci hudo napadali kartel, ki jim je jemal ves zasluzek. V Mariboru so zgradili celo domača rafinerijo, da bi odstranili tudi najmanjšo zaprekro detajlni prodaji, ki bi to blago dobavljala našim avtomobilistom in podjetjem mnogo ceneje kakor pa karteli. Toliko kljemo po motorizaciji našega prometa... Res so se za zadevo potegnili celo nekateri poslanci.

Nekaj o mestnih plačilnih nalogih

Mestna občina ljubljanska razpoljuja davkoplacevalcem posetnikom plačilne naloge za vodarino, gostačino in kanalsko storitvijo. Sicer niso nobeni plačilni nalogi davkoplacevalcem simpatični in naj imajo tako prikupno obliko, kajti vsa plačilni nalogi je takoreč mrtve ekseluktori, ki ti može, noč in dan sedi za vratom tolko časa, dokler ni zadoščeno njegovim zahtevi do zadnje pare, pa naj bo ta zaheta se tako pretirana in nemogoča.

Posebno nepriljubljeni so letoski plačilni nalogi mestne občine ljubljanske, ne samo z bog svoje lastnosti, temveč tudi zato, ker imajo tako razsežno obliko, da bi lahko zadoljševal en komad, če bi bil razdeljen na štiri dele, za predpis mestnih davkov za štiri leta, pa bi bili vse se več kakov dovolj veliki.

Poleg tega so ti plačilni nalogi v primeru, da ga davkoplacevalci k plačilu prinese s seboj, da so mu vanj vpisale vplačilo, na navadne ljudi popolnoma nerazumljivi, kajti tu je nametanih številk toliko, da mora biti lovek že pol jurista, da jih razume.

Plaćilni nalog je namreč razdeljen v zgornji in spodnji del, ki imata oba skupaj nič več kakor 30 navpičnih rubrik, poleg tega pa še dve poprek za potrdilo vplačila. Ljubljanski davkoplacevalci zelo dvomimo, da bi se se kje drugje izdajali takšni plačilni nalogi, zato priporočamo, da se avtorju teh plačilnih nalogov podeli odlikovanje če ga že nima.

Siverski Janez.

Našo žodališče

O P E R A

Zaradi gostovanja v Trstu bo opera ta teden zaprta. Prihodnji teden bodo predstave od ponedeljka do petka. Opozorjam, da bodo imeli abonent reda. Sreda svojo predstavo v ponedeljek 26. t. m. v torek 27. t. m. bo govorila Christy Solari v »Travališču«, predstava bo v dobrodelni namen po želji slavnega gosta samega. V sredo na Vidov dan bo slavnostna predstava »Boris Godunov«, obenem bo tudi spominska proslava v počastitev skladatelja Borisa Musorgskega. Na praznik v četrtek bo gledališče zaprto, v petek 30. t. m. pa bo predstava za red četrtek,

Zadnja pot Pravdoslava Rebeka

Naš nepozabni in obče spostovani brat Pravdoslav Rebek je nastopal včeraj po poldne ob 17. svojo pot v vedenost. Vendar, odkar je ležal na svojem domu med prekrasnimi venici, so hodile množice, da se zadnji poslovijo od plemenitega rodiljuba v Človekoljubu. Že mnogo pred pogrebo so se pričeli zbirati pokojnikov prijatelji in znanci, da ga spremijo na zadnji poti. Tudi ploha, ki se je vila tik pred pogrebov, ni zadržala ljudi, da se ne bi poslovili od pokojnika. V lepem številu so prisli viški Sokoli v kroužu s praporom in članstvo k. o. JNS in OJNS.

Ko so o. frančiškanopravili pogrebne molitve, so pcvci akademiki zapeli v srečo segajočo žalostnik »Blagov mu«. Potem se je razvrstil dolg žalni sprevod. Za križem je nosila deputacija viških gaučilcev veneč, za njim Sokoli vencez z državno trobojico, za praporom se je uvrstilo članstvo v kroužu in meščanski oblek, za sokolskim članstvom so nosili omladinci venečiški JNS. Za vozom s krsto pokojnega brata Rebeka se je uvrstilo globoko užaljenega družina in sorodniki. Voz krsta je bil obložen z mnogimi prekrasnimi venici, ki so jih poklonili svojemu prijatelju »Soča«, obitelji »Istra«, veterinarji, prijatelji in znanci. V žalnem sprevodu so bili za banovinsko org. JNS podpredsednik Milan Maravič, za sresko org. JNS predsednik župnik Gregorja v Cimernu, skoro v sestavnik dr. Lukšič, banska sestavnik dr. Gustav in dr. Pfeifer, zvezko akademiskih stresin so zastopali direktor Reisner, dr. Fran Tomšič in dr. Spiler Muys, »Soča« – matično Ivo Sancin, Urbančič, obitelji »Istra« prof. Bačič, nadalje so bili v žalnem sprevodu zastopniki viških podružnic Sadjarškega v vrtnarskega društva, Opleševalnega društva v Rožni dolini in neprigledna vrsta drugega občinstva. Kljub hudemu naluju je množica vztrajala in spremila dragega pokojnika do svezega groba.

V podružnični cerkvi na pokopališču so o. frančiškanopravili ponovno blagoslov krsta, nakar so pcvci zapeli »Človek glej«. Iz cerkve so prenesli krsto do groba, kjer so po opravljenih molitvah pcvci zapeli Riharde »Jamic«, ki je privabil mnogim solzam v oči. Pred grob je stopil na podstavista viškega Sokola br. Rudi Marinčič, ki se je v lepem govoru poslovil od nepozabnega brata, ki nam bo ostal svetel vzor odločnega in značajnega Sokola. Sokolski prapor se je sklonil nad svežo gomilom. Za križ o. JNS se je poslovil od svojega blivšega predsednika France Belčiča, ki je poudaril, da je bil pokojni predsednik Rebek zvest in odličen član JNS, ki se je posvetil v vsem svojem življenju jugoslovanski nacionalni misli. Govor predsednika Belčiča je napravil na vse navzočne globok vtip. Končno se je poslovil v imenu pokojnikov rojakov Ivo Beršič. Pcvci akademiki so zapeli »Vigred se povrne«, nakar so grude zasule svežo gomilom.

Pokojnika Pravdoslava Rebeka bomo ohranili v trajnem spominu in naj mu bo domača zemlja lahka.

Iz Škofje Loke

Druž strokovni izpit za pooblaščene inženjerje iz strojne stroke je napravil pri gradbenem ministruz odličnem uspehom g. ing. Matko Hafner iz Škofje Loke.

— Učiteljsko zborovanje. Mladinski psvski zbor, ki je zapel izredno lepo vendeč narodnih pesmi, je pozdravil v soboto zjutraj učiteljsko Škofjeloškega okraja, ki je zbralo v Retečah, v tamoznji novi štirirazrednici k svojemaj zaključnemu zborovanju. Goste je pozdravil tudi šolski upravitelj g. Lovro Korenčan, v imenu kraljevne Šolskega sveta. Zborovanje je otvoril v vodil predsednik sreskega društva Vojteh Debeljak iz Škofje Loke. »Delo v Šoli po sodobnih pedagoških načelih« je bilo zanimivo predavanje, ki ga je imel prof. g. Venceslav Čopčič iz Ljubljane. Predavanje je želo tem večji uspeh, ker so slovenske trditve na lastnih doganjih in izkušnjah. Poročilo o letni skupščini »Učiteljske samopomoči« je podal predsednik sam, potročilo o poteku jubilejne učiteljske manifestacije v Ptaju pa član upravnega odbora JUJ g. Korenčan. Učitelj g. Ivan Grum je izdelal prvočlenem zemljevid Škofjeloškega okraja. Navzoči, ki so si na ogled poslani primerek ogledali, so izrekli soglasno sodbo, da takega zemljevida doslej loški okraj še ni imel. Pri razpravi o predlogu o predelanju in služnjosti je bilo posebno podprtano, da si iz neke čudne in nerazumljive mentaliteti vse mogoči činitelji prisvojajo pravico govoriti o učiteljstvu, najčešče neugodno. Vsaka akcija je kraljevo reko reikalo in zato se bo učiteljstvo proti kraljevemu presojarjanju svojega udejstvovanja postavilo po robu in bo osvetljeno razne »zvezde« po njih začetju. Učiteljstvo se ne vtiča v druge stanove, želi pa tudi obratno. Izmed poslednjih 256 napredovanj so iz loškega okraja 3. Pričakovati je nadaljnjih na predovanjih. Zbirka za češko učiteljstvo se bo nadaljevala. Loški okraj je k skupini stanovskih stvari (Samopomoč in tiskarna) že nekaj doprinasel, pač pa to treba se večje sodelovanja v Hranilnicu včiniti, da se dovoljne uporabne te ceste odstranijo. Predvsem pa je načelnična akcija, ki je bila razdeljena na skupine, da se vse načelnične akcije sodelovajo in sodelovanju meddržavnih odborov.

— Ideja počitniške kolonije je bila razdeljena na splošno odobravljana in podprtja. Poslopje bo občina primerno preuredila in bo kolonija razpolagala s kuhišnjo, obdano v 6 skupnimi spalnici. Odbor je pričel tudi z zbiranjem dobrotnikov, ki bi prevzeli stroške za preskrbo otrok. Čeprav stane oskrba za enega otroka za mesec dini 390 din, se je odbor odločil, da bo kolonija letovala 6 do 8 tednov. Doslej se je obvezalo že precej dobrotnikov, ki so prevzeli oskrbo za 47 otrok. Nekateri so prispevali tudi manjše zneske ali pa so darovali kuhišnjo posodo, les za opremo itd.

— Ideja počitniške kolonije bo gotovo naletela na splošno odobravljana in podprtja, dobro bi bilo tudi, da se pritegne k sodelovanju meddržavnih odborov. Predvsem naj bi zamisel našla posmehalce tudi po drugih mestih in večjih krajih, da bo akcija zajela večino naše revne dece, kajti dosegla bo popoln uspeh, ko bo omogočena vsej revni deci bivanje v kolonijah.

Prekuha. Ošpice same niso neverne, smrt navadno nastopi le zaradi tega, ker otroci po prestani bolezni prav pogosto obolio na davicci ali jetiki. Zaradi je treba vsakega otroka, ki po prestani občinstvu ne prenehajati, peljati k zdravniku.

— Zamena obveznic 2½% drž. rente za vojno škodo. Davčna uprava v Krškem razglasila: V smislu zadnjega odstavka čl. 2 pravilnik o zameni obveznic loterijske 2½% državne rente za vojno škodo, se obveznice stare izdaje posojila zamenjajo za nove obveznice do 31. julija 1939. Po tem roku so obveznice stare izdaje ne bodo

OBIŠCITE POSTOJNSKO JAMO PRI TRSTU IN OPATIJI (ITALIJA)

ODPRTA VSE LETO

Pojasnila: ENIT, Beograd, Terazije 16, in pri vseh uradih >PUTNIKA<

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 49. z dne 21. t. m. objavlja: sporazum med jugoslovensko in francosko vlado o trgovskih plačilih, dodatek h konvenciji o trgovini in plovbi, sklenjeni med našo državo in Francijo leta 1929, trgovinski sporazum z Francijo, sprememba čl. 78 na vodilni glede očirjanja darij, objavo o izrednem zasedanju banskega sveta dravške banovine, odredbo o izvrševanju manjših zidarskih, tesarskih in kamnoškeških obrtv v krajih dravske banovine in razglas o ustanovitvi županske ekspoziture v Kuzmi.

Zdravniška vest. V imenik zdravnike zbornice za dravsko banovino je bila vpisana dr. Zdenka Humar, zdravnica v Mariboru.

Zivalske kužne bolnici v dravski banovini. Po stanju z dne 10. t. m. ji bila silinska v parkljevku v naslednjih okrajih: Črnomlju na 71, Kamniku na 3, Kočevju na 7, Kranju na 25, Laščem na 4, Ljubljani-okolici na 9, Radovljici na 1, Šmarju pri Jelšah 8, Škofji Loki na 2, in Ljubljani mesto v Mostah na 2 in na Postojnah v 1 dvorcu.

Delokrog manjših stavbnih obrtv. V »Službenem listu« dravske banovine z dne 21. t. m. je objavljeni banova odredba o delokrogu manjših zidarskih, tesarskih in kamnoškeških obrtv. Manjši zidarski in kamnoškeški obrt se smejo izvrsavati samo v tistih krajih dravske banovine, ki ne spadajo pod širši gradbeni okoliš krajev I. dela gradbenega zakona, kjer niso rudarska ali industrijska naselja, kazkor tudi ne klimatski ali turistični kraj. Prej izdane pravice ostanejo v veljavu po dočinkah te odredbe. Odredba je stopila v veljavo z dnem objave.

— Naši državi je 5.854.313 katolikov. Izdan je bil splošni šematični katoliške cerkve v Jugoslaviji, ki objavlja zanimive statistične podatke o organizaciji katoliškega verskega in kulturnega življenja. Po teh podatkih je v Sloveniji 1.182.092 katoličanov, pravoslavnih 6745, evangeličanov 25.717, starokatolikov 102, židov 820 in 927 muslimanov. V vsej državi je 5.854.313 katolikov.

Starost idrijskega rudnika. Citatelnim poročilom glede na vest, da bo državna uprava prodala idrijski rudnik: Idrijski rudnik je star že 450 let in ne 350. V državni upravi je bil 360 let.

V Splitu 3.000 nepismenih. V ponedeljek je bilo v Splitu meddržveno zborovanje hrvatskih društva za odpravo nepismenosti. Ob tej priloki so ugotovili, da je v samem Splitu še 3.000 nepismenih, kar je izredno mnogo za mesto.

Pred trgovskimi pogajanjami med Jugoslavijo in Grčijo. Prihodnji mesec pojde v Atene jugoslovenska trgovska delegacija, ki se bo pogajala za obnovitev jugoslovensko-grške trgovinske pogodbe. Prvi sestanek delegatov oben držav je bil že v Bukarešti ob prilici zasedanja gospodarskega sveta Balkanske zveze. Dosedanja pogoda bo prenehala veljati 30. t. m. in je sklenjeno, da jo bodo podaljšali do 31. avgusta.

Pravilnik o nadzorstvu nad cennimi mešanicami v alkoholu. Izdan bo zelo potreben pravilnik o kontroli in reguliranju prodačnih cen mešanic v alkoholu. Finančni minister je že izdal odredbo za izdajo pravilnika. V kontrolnem odboru bodo načelnik carinskega oddelka, načelnik davčnega oddelka in začetnik, načelnik davčnega monopolja in ministrica za notranje zadeve, ministrstva za trgovino in industrijo ter Avtomobilskoga kluba, pa tudi zastopniki avtobusnih podjetij in dva zastopnika rafinerij.

Ustavljeni trgovski promet pri Koprivnici. Zaradi silnih napovedi v ponedeljek zvečer so zopet narase vode v Hrvatskem Posavju in Podravju. Pri Koprivnici je voda tudi znatno poškodovala železniško progo, tako da je bil ustavljen promet na progi Kunovac — Subotica in Koprivnica — Bregi ter na progi Bregi — Novi grad. Bila je tudi poplavljena Koprivnica sama. Voda je vdrlala v hiše v več ulicah. Zelo so bile poškodovane tudi ceste. Velike poplave so bile tudi v okolici Križevec v Bosanski Kostajnici. Pri Bosanski Kostajnici so nekatere polja poplavljena že nad meseč dni.

Samonom Šefu Železniške postaje v Čurugu pri Novem Sadu. V Čurugu pri Novem Sadu je obesil Šef Železniške postaje 37letni Josip Malenčić. Samonom je najbrž v zvezi z Malenčevim službo, ker so mu nedavno odvzeli blagajniške poslove.

Ameriški senator v Dubrovniku. Med odličnimi gosti v Dubrovniku je tudi ameriški senator Boč, po rodu Hrvat. Tujski promet v Dubrovniku je precej živahan.

Ustanovitev nemške gimnazije. Zastopnik nemške manjšine Fran Ham je na zborovanju izjavil pred svojimi vollici, da se je razgovarjal s predsednikom vlade in prosvetnim ministrom zaradi ustanovitve nemške gimnazije v naši državi. Minister sta izjavila, da soglašata z zahtevo zastopnika nemške manjšine po nemški gimnaziji.

Škoda na sadju. Zaradi deževja je segnilo mnogo mladega sadja in popadalo na tla. Sadna letina je kazala v zgodnjih pomladih najlepše in so sadjarji že računali, da bo letina vrgla rekordno množino sadja. Pričakovanje pa se niso povsem izpolnili, zlasti ne pri hrushkah, dočim kaže jabolka boljše.

Razpis cesarskih služb. Pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru so razpisane tri službe banovinskih cestiarjev in sicer) na banovinski cesti II. reda št. 219 Sv. Lenart — Ščavnica — Čmurek, odsek od km 12.500 do km 18.366; 2) na banovinski cesti II. reda št. 221 Malna — Sv. Jakob — zvezna z banov. cesto I. reda št. 23, odsek od km 4.500 do 9.036 in 3) na banovinski cesti II. reda št. 272 Slov. Blistrica — Sv. Martin na Pohorju, odsek od km 0.000 do 4.000. Pri okrajnem cestnem odboru v Ormožu je razpisana služba banovinskog cestiarja in sicer za progo na ban. cesti št. I-24 Ormož — Kamenček.

občini so se zbrali stanovniki hiš sredi dvorišča in se zahvalili magistratu za ta napredok. Na koncu so v spremstvu kitarje zapeli: Le naprej brez miru.

— Ij Za mestne revede je darovala kraljevska Zveza zavarovalnic za Slovenijo 600 din v počasjenje spomina podpredsednika, ravnatelja g. Gvidona Pregia. Osebje hotela »Štrukelj« je poslalo 200 din v počasjenje pok. ge. Ocvirkove, a balinarski klub v Oblakovi gostilni na Tržaški cesti je daroval 100 din namestu vence na grob vrlega tovariša vč. v. svetnika g. Pravoslavja Rebeka. Na krste je položala mestna vrtnarica preproste vence s trakovi v mestnih barvah. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem iskreno zahvalo tudi v imenu podpiralnih. Počastite rajne z do-

— Ij Usnje, damske pasove in za gospode, ERJAVEC, Stari trg.

— Ij V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. Z A J E C, točej ne ve na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

Iz Celja

— Preiskava v zvezi z roparskim umorom v Medlogu, čigar žrtvi sta postala gostilničar Anton Ocvirk in njegova žena Rozalija, se nadaljuje z vso intenzivnostjo. V torek popoldne so prepeljali obe trupli na okoliško pokopališče in ju tam obducirali. V Celje je prispeval tudi daktiloskop g. Grobin iz Maribora, ki je posnel na kranju zločina prstne odtise. Dosej so aretirali v celjski oklici in drugih krajin okrog 20 sumljivih oseb. Preiskava vodi ob sedejanju celjske policije povoljnje celjske orodžniške ceste g. major Stjepan Vindekijevič. V torek popoldne je policija aretirala tudi 20-letno Julčko Terčičev, ki je složila pri Ocvirkovih in hodila tudi v bližnje Mestno zavetišče na dnino. Grozni zločin je izkazal zavetiščni azenkrat, zaviti se v temo. Prebivalstvo je vedno zelo razburjeno in z napetostjo pričakuje, kaj bo prinesla nadaljnja preiskava. Oblast upa, da bo zločin kmalu pojasnjen in da bo hitro izsledila morilice.

— Težka nesreča na cesti. Na Golmiskem je v nedelje neznana kolesarska vozila triletnega posestnikovega sinčka Danijela Bršnika. Deček si je zlomil levo nogo pod kolennom. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— Gojeni državnega pravaka na haramoniki Rudolfa Pillha iz Celja, ki že več let poučuje v Celju in tudi na Glasbeni Matici v Ljubljani ter je občinstvu znan iz ljubljanskega radia, bodo igrali v nedelje 25. t. m. od 13.20 do 14.30 v ljubljanskem radiu. Nastopili bodo Jelko Kramar in Tonček Hofbauer iz Celja, Niko Prijatelj iz Ljubljane in Rudolf Schmidt iz Brezice.

— Umrla je v torek v celjski bolnici 21-letna dñinarka Rozalija Čandrove iz Trnovcev pri Celju.

— Celjska se je poročila s sinom nemškega generala. Znana nemška revija »Moderne Welt« prinaša poročilo in sliko o poroku sina nemškega generala, nadporočnika Bernda von Brauchitscha s Celjanko Herto Skobernetovo. Slika prikazuje mladik in težka nesreča na cesti. Na Golmiskem je v nedelje neznana kolesarska vozila triletnega posestnikovega sinčka Danijela Bršnika. Deček si je zlomil levo nogo pod kolennom. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— C Umrla je v torek v celjski bolnici 21-letna dñinarka Rozalija Čandrove iz Trnovcev pri Celju.

— Celjska se je poročila s sinom nemškega generala. Znana nemška revija »Moderne Welt« prinaša poročilo in sliko o poroku sina nemškega generala, nadporočnika Bernda von Brauchitscha s Celjanko Herto Skobernetovo. Slika prikazuje mladik in težka nesreča na cesti. Na Golmiskem je v nedelje neznana kolesarska vozila triletnega posestnikovega sinčka Danijela Bršnika. Deček si je zlomil levo nogo pod kolennom. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— SPD

— Odkritje spominske plošče znamenu planincu in zaslužnemu planinskemu delavcu g. Alojuzmu Knafejcu bo v nedeljo 2. julija t. l. pred koco pri Triglavskih jezerih. Nepozabni planinski tovarši bodo planinci postavili skromen spomin v dolini Triglavskih jezer, kjer je mnoga leta upravljali posle gospodarja v tamkajšnji planinski postojanki SPD. Iz Ljubljane bo vozil do Zlatoroga avtobus, ki bo odšel iz Ljubljane izpred evangelijске cerkve v soboto 1. julija ob 15. Prihod k Zlatorogu ob 18. takoj na to vzpon preko Komarče v koči pri Triglavskih jezerih (tri in pol ure) ali v Dom na Komni, od koder pojdje v nedeljo v juhturjih urah do tudi pri Triglavskih jezerih. Avtobus bo odpeljal od Zlatoroga v nedeljo ob 20. zopet nazaj v Ljubljano. Kdo se noče poslužiti avtobusne vožnje, prispe pravocasno k odkritju, aka se odpelje v sotočju početnega prepričanja med njo in Julku, kateri je rekel: »Trebuh ti bom razparala da boš ţeva nesla v culici domov.« Ko je tovarnar to zvedel, je Silvo takoj odpustil brez oproščila Silva pa je tožila za odškodnino za 14 dnevnega odpovednega doba.

Tovarnar je bil obsojen v plačilo. Razlogi: Po § 82 črka g prej veljavnega obrtnega zakona je smel službodajalec brez odpovedi odpuščati delojemalcu, če je ta delodajalec ali njegovega namestnika telesno napade ali če se zoper nju pregreji z znatno žalitvijo časti. Dokazalo se je, da se je pomočnik tako obnasal, kakor je bilo navedeno. Sodisci je v pomočnikom ravnanju spoznale znatno žalitve časti delodajalčevega namestnika. Pri tem ne prihaja do telesne mrtvične nihče ne brani. Če hoče pešci ohraniti zdravo kožo in cele kosti, naj ostanejo doma za pečjo ali v postelji. Nedavno je neki kolesar treščil na telesni žalitvi nekega moža ob tla, da si je zlomil roko in da mu je udarec ob trdi tlak še nekaj tednov zvenel po glavi.

Upamo, da se bodo vse, ki jih tudi zgajnili in da bodo za sklopiljenje cest, zdravje in varnost soobčevali na cestah kmalu kaj koristnega ukrenili.

PREMIERA!

Izvanredna povest 14 kopačev zlata v Avstraliji, ki so si zazeli žena. Zamisel pokazana na tako svojevosten način, da veže gledalca v napetosti do konca.

KINO MATICA — TEL. št. 21-24

DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT! Zato ne zamudite najimenitnejši film po slovitem romanu A. DUMASA

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21.

Sužnji zlata

V gl. vlogah: Norvežanka Kirsten HEIBERG — Viktor Staal — Karl Martell.

PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. ur.

Trije mušketirji

DUŠEVNO TRPLJENJE Človeka, ki je za nagrado izdal svojega tovariša in ga njegovi sotovarisi obsodijo na smrt. V gl. vlogi Viktor McLaglen, prvak ameriškega filma. Ob 16., 19. in 21. KINO SLOGA, tel. 27-30

Pestro življenje v gorenjskem železarskem revirju

Izredno živahen avtomobilski promet — Prah, dim in druge nevšečnosti grenijo Jeseničanom življenje

Jesenice, 20. junija

Na Jesenicah je že sedaj osebni in avtomobilski promet tako razgiban, kakor je bil prejna leta v veliki sezon. Po glavnih cestah zavadi dnušili v prahu, ki ga dvigajo gospodski avtomobili. Da bi se vedno zanašali na dež, je nemogoče. Lani je bilo v visoki sezoni nekaj prav lepih solnčnih dni in upanjo, da jih bomo tudi letos še doživeli.

Mestni proračun za 1.1939/40 znaša okoli tri milijone dinarjev. Kaj če bi k tej edini vsoti še 150.000 din primaknili? To bi proračun zvišalo za borih 5%.

S tem srečujemo danes, da vse več tujih ljudi. Ti so po večini premožni Nemci, ki se mudre že dalje časa v sosednih letovniščih. Prihajajo po k namje mejo, da bi se vedno zanašali na dež, je nemogoče. Lani je bilo v visoki sezoni nekaj prav lepih solnčnih dni in upanjo, da jih bomo tudi letos še doživeli.

Druga velika nadloga v našem kraju so nekateri mladi kolesarji, ki se trenirajo na strimi Prosvetni cesti. Gorje tistem, ki pride po njihova kolesa. Seveda imajo tudi kolesarji svoj prav, saj jim dirkanja po telesi mesta morda nihče ne brani. Če hoče pešci ohraniti zdravo kožo in cele kosti, naj ostanejo doma za pečjo ali v postelji. Nedavno je neki kolesar treščil na telesni žalitvi nekega moža ob tla, da si je zlomil roko in da mu je udarec ob trdi tlak še nekaj tednov zvenel po glavi.

Upamo, da se bodo vse, ki jih tudi zgajnili in da bodo za sklopiljenje cest, zdravje in varnost soobčevali na cestah kmalu kaj koristnega ukrenili.

Izpred obrtnega sodišča

Trebuh ti bom razparala, da boš ţeva nesla v culici

Silva je bila tovarniška delavka. Bila je zelo pridna, podjetje je bilo z njenim delom prav zadovoljno. bila pa je prejcej jezikava in se je večkrat sprila s sodelavkami. Tako je nekaj dne zapet nastopal prepri med njo in Julko, kateri je rekel: »Trebuh ti bom razparala da boš ţeva nesla v culici domov.« Ko je tovarnar to zvedel, je Silvo takoj odpustil brez oproščila Silva pa je tožila za odškodnino za 14 dnevnega odpovednega doba.

Tovarn

Ameriška letalska policija

prevzema neštete naloge od pomožnih akcij pri povodnjih do prevozov zlata

Sicer je letalska policija uvedena tudi v nekaterih evropskih državah, n. pr. v Franciji, Angliji, Nemčiji, Rusiji in Italiji, vendar njen delokrog ni tako velik kakor ameriške policije. Razen tega se letalska policija v evropskih državah še razvija, ker je bila ustanovljena nedavno. Zato ameriške letalske policije so moremo primerjati z evropsko. Velika prostranstvo Združenih držav je zahtevala že pred vojno uvedbo samostojne, predvsem neodvisne deluječe letalske policije.

Letalska policija v Ameriki je prevzela že zdavnaj posebno važno položaj v boju z elementarnimi nezgodami, predvsem ob prilikl velikih povodenjih in gozdnih požarov. Spustila se je pa tudi že večkrat v boju z zloglasnimi ameriškimi gangsterji ter dosegla tudi v tem pogledu lepe uspehe. Najboljši primeri njene sposobnosti in delavnosti so številne pomožne akcije pri povodnjih v območju Mississippija. V primeru povodnj letalska eskadrila zavaruje evakuacijo ogroženih krajev, skrbti za preiskovo prebivalstva z živili in predvsem nadzira, kako se voda razvila v posameznih krajih ter tako ob pravem času obvezati prebivalstvo o nevarnosti. Razen tega tudi preganja roparske tolpe, ki se skušajo navadno udejstvovati ob takšnih prilika, ko so ljudje zmedeni ter v strahu zapuščajo domove. Pri tej svoji službi se poslujuje najmodernejsih vojaških pripomemb.

Da naloge letalske policije daleč presegajo delokrog navadne policijske službe, nam dokazuje zlasti udejstvovanje ameriške letalske policije pri gašenju in omejitvah gozdnih požarov. Gozdni požari so povzročili v severozahodnih državah unije še do 1. 1920 vsako leto nadogledno škodo, a v zadnjih dveh desetletjih so vedno bolj redki, predvsem po zaslugi letalske policije. Prejšnje čase niso mogli velikim gozdnim požarom lokalizirati drugač, kadar da so zaposlili cele armade drvarjev, ki so izsekali dreve v velikih pasovih med gozdovi. Ta način lokaliziranih gozdnih požarov je bil zelo drag in tudi ni bil vselej uspešen. Zdaj omrejujejo takšne požare s pomočjo policijskih letal tako, da mečajo v morje plamenov in v ogrožene dele gozda dinamitne bombe. Eksplozije bomb zadajo požar zelo hitro. Kljub temu tudi to gašenje ni enostavno in ne lahko. Pri njem se je ponosredilo že imono pilotov ameriške policije, ki so strmoglavili z letali v goreči gozd ter umrli strašne smrti v morju plamenov.

Na podoben način gasijo tudi požare petrolejskih vrelcev. Ko se je avgusta leta 1935 vnela petrolejska sonda v Clevelandu ter je zubelj plapljal 80 m visoko, je policijski letalec John Driggs z višine 120 metrov vrbel v plamen tri bombe ter pogasio požar v pol ure. Vendar pa je njegovo letalo prevrnjeno zelo močan napivni zračni tok, da je treščio na tla ter se razobil v bližini vrelca. Pogumna letalca so prepeljali hudo ranjenega v bolnico.

Manj nevarna je letalska služba na Aljaski. Velika površina te pokrajine in delno še nepreiskanih predelov ter zelo malo obljubljeno pa tudi pomanjkanje prometnih zvez — vse to daje prednost letalu kot najpomembnejšemu sredstvu prometne in upravne službe. K najpomembnejšim nalogam letalske policije na Aljaski pa spada organizacija lova lososov. Ko losos konča svojo čudno ženitovansko potovanje iz morja v gorske potoke, preži letalska policija na to presejanje rib ter obvešča o njem ribice, ki čakajo na obala na bogat plen.

Razen tega prevzema letalska policija naloge spediterjev. Pogoste nesreče pri prevozih eksploziv v tako zvanih smrtnih avtomobilih (v posebnih avtomobilih za prevoz dimamita) so končno prisilile prevoznike, da so se začeli posluževati za te nevarne prevoze letal. Letala so za ta namen tako ideačna ter varna, da doslej še ni nihče nobene nezgode. Letal se pa poslužuje tudi za prevoz zlata od rudnikov do mest, kjer ga vlagajo v tresore bank. Letalec Frank Knight je najboljše platil letalec ameriške letalske policije. Leta z zlatom vsak teden ter je že prevozel za več milijonov dolarjev zlata. Prejšnje čas je bil prevoz zlata zelo nevaren, ker so se baš gangsterjev in so bile potrebne celo eskadrile, ki so spremajale z zlatom načolene avtomobile ali viake. Zato se je prevoz zlata z letali izkazal še posebno dobro.

Kar se tiče govoric o fantastičnih bojih med letalci v zraku, med letalsko policijo in gangsterji, je treba reči, da so le izmišljotine piscev kriminalnih romanov in manuskriptov pustolovskih filmov. V boju z zločinci se letalska policija v resnici tudi zelo pogosto poslužuje letal, ker je mnogo bolj proznežna in hitrejša od navadne policije, s tem pa še ni redčino, da se mora spuščati v boje z gangsterji v zraku. Sicer imajo ameriški roparji letala, vendar so to izjemni primeri.

Letalski promet nad Atlantikom

V 15 urah iz Amerike v Evropo

Javnost, ki jo držijo svetovni politični dogodki in neprestani napetosti, je posvetila malo pozornosti uvedbi normalnega letalskega prometa nad severnim Atlantikom. Prvi poleti letalskega orjaka »Yankee Clipperja« so se izvršili s tako pravilnostjo, da so zadovili celo v letalsku preizkušen strokovnjake. Danes pride pismo iz Evrope v Ameriko v dveh ineh in Pan American Airways prevaža že tudi potnike.

Vsa zemeljska obla je sedaj opasana z rednimi letalskimi progami. Kdor se poda v Londona na pot okoli sveta, preleti naslednje etape: London—New York—San Francisco—Honolulu—Midway—Wake Guam—Manila—Hongkong—Bangkok—Karahi—Basra—Aleksandrija—Rim—Marselle—Southampton. Potovanje traja 14 dni, pot, ki jo preleti, je dolga 17.300 angleških milij ali 27.835 km, velja pa 360 funtov, približno 90.000 din.

Pred nekaj meseci so niso verjeli, da bodo Američani izvršili svoj načrt za to letalsko zvezo, misili so, da jih bodo prehiteli Anglezi, ki so istočasno delali za vzpostavitev letalske zveze s Kanadom. Ameriškemu načrtu je zelo prav prisel konec španske vojne, ker gre zadnja etapa iz Lizbone do Marseilla preko španskega ozemja. Pri vzpostavljanju letalskih zvez nad Atlantskim oceanom so Anglezi in Američani prišli do zaključka, da imajo na izbiro samo dve proggi. Prva vodi iz Anglije do Nove Fundandijske v Kanadi, to je tako zvana severna linija, druga južna pa iz Portugalske nad Azori, naravnost do New Yorka oziroma po ovinku preko Bermudskih otokov. Prvo so izbrali Anglezi, drugo Američani. Anglezi, prezasipljeni z oboroževanjem, niso mogli prav-

nočasno pripraviti svojih štirimotornikov »Cabot«, Američani pa, ki so si nabrali dovolj izkušenj, že v mnogočtevilih poletil nad Pacifikom, kjer so organizirali zvezo s Honolulom, kjer so organizirali Atlantik s svojimi 37tonsckimi »Yankee Clipperji«, ki imajo prostora za 72 potnikov, in so njihovo število pri poletih v Evropo omejili na 40.

»Yankee Clipper« je opremil z mogočnimi motorji Boeing in je manevriranje z njim na vodi vsed njegove ogromne teže že težavno. Tudi start in lahek, zato so izbrali za vožnje elito ameriških pilotov.

Angleški »Cabot« tehta samo okoli 23 ton. Njegov start je mnogo lažji. Z bencinom ga preskrbujem v zraku prideljeni mu bombe »Harrows«. Ta način dodaje bencina je razmeroma zelo lahek in hiter, v teku 10 minut je mogoče s pomočjo posebnih cevi preleti 1000 galonov bencina iz bombnika v transatlantsko letalo. Američani imajo nad Angleži to premoč, da bo njihova proga služila obenem za potniški in poštni promet, dočim bo služila angleška samo za prevoz pošte. Američani bodo letali celo leto, Angleži pa samo poleti.

Let »Yankee Clipperja« se vrši v etapah. Po startu leti pilot najprej do Azorskih otokov, 3840 km; v primeru neugodnega vremena se lahko odloči do Bermudskih otokov — 1250 km in leti še od tam na Azore. Naslednja etapa vodi do Lizbone — 1700 km, odkoder bodo potnikti mogli odleteti do vseh evropskih prestolinc, dočim bo »Yankee Clipper« nadaljeval svojo pot do Marseilla in od tam v Southampton.

Florence Riddellova:

52

Nevarna ljubezen

Pred pičlo uro na vrtu hiše, kjer nihče ne stanuje in ki stoji blizu groba Svetega moža na bregu usahlega studenca na južni strani mesta. Tisti, ki je stopil na vrt v tej obleki, ga je zapustil v drugi obleki.

Potem so obsuli Omarja, sina Mustafovega, z novimi in novimi vprašanji. Odgovarjal je na nje tako podrobno, kakor je le mogel v nadi, da bo njegova nagrada za to tem večja. Tisti legionar se je prebolekel v belo platneno obleko, na glavi je imel veliko čelado, ki si jo je potegnil na oči, na katerih je imel črne naočnike. Odhajal je hitro, zelo hitro proti mestu.

Tako! — je zakričal nemški senžant na podnarednico iste narodnosti, stojecga kraj njega na drugi strani. — Sam! Nihče mu ni pomagal! Toda denar je moral imeti. To je gotovo. To očividno pomeni, da hoče prispeti s prvim vlakom na obalo. Teci hitro na kolodvor in vzemi s seboj dva moža. Ne pozabi na opis, kakor ga je povedal ta umazanc, — bela platnena obleka, čelada in črni naočniki. Poskrbi, da se ti zopet ne izmuzne, Zdaj pa le urno na pot!

Potiskal je podnarednika pred seboj skozi vrata in sam je odlitel z njim, da bi poročal svojemu kapitanu o tem, kar se je bilo zgordilo. Treba je takoj vse ukreniti... telefonirati na vse postaje, da bi temeljito pregledali vse vlake... poslati patrulje, da bi preiskali vse ulice...

Omar ben Mustafa je presenečeno zrl na njegov nagli odhod, potem se je pa obrnil k prostaku, ki ga je bil privelen v to sobico.

— Siromšen in gladen sem, — je jel tarsi.

— Kje je mojih petdeset frankov?

— Pridi sem jutri, ti črna mrha, — je zagodriljal vojak. — In če bo imel dovolj srče, dobis morda nekaj centimov.

Orijentalski fatalizem je zatrl silni gnev, ki je bil že prevezel mladega Arabca. Se nikoli ni bil poskusil biti pošten in po tej žalostni izkušnji tega tudi več ne bo poskusil.

V Oran namenjeni vlak je prispel na kolodvor v Tiziogounu z znatno zamudo David Kent, ki je sedel na peronu, se je zdaj pa zdaj izpod celo ozir na moža, sedečega na drugi klopici, na moža v beli obleki, cigar obraz je bil skoraj povsem skrit za novinami. Ta mož ni enkrat na dvignil glave. Zdelo se je, da se ne zanima za potnike, ki so se izprehajali po peronu. Celo takrat se ni zganil, ko so stopili na kolodvor trije možje francoske tujiske legije in jeli temeljito pregledovati vse potnike. Sedel je še vedno tisto, le z rokami, ki so mu naenkrat otrpnile, je se bolj približal novine k obrazu.

Kentovo srce je jelo naglo utripati. Kaj se je zgodilo? Čemu pa prišli ti ljudje sem? Koga iščejo tu? — Pa menda vendar ne Ellisona? Ne, to ni mogoče! Kdo bi mogel vedeti, da je poskusil Ellisona pobegniti? Taka nesreča je povsem izključljena.

— Kriz božji — eden izmed teh treh mož se oziroma zdaj na Ellisona... kakor bi... zdaj gre hitro k njemu... in zdaj mu je položil roko na ramo.

V konstrukciji letal Američani ne misljijo ostati pri »Yankee Clipperju«. Ze nekaj mesecov delajo poizkuse z novim letalom, ki ga je skonstruirala »Consolidated Aircraft« in ki bo preletelo Atlantik v 15 urah. Pošta, poslana iz Pariza, bo 24 ur pozneje dostavljena naslovencem v New Yorku in že nekaj ur kasneje v drugih mestih Amerike. To novo ameriško letalo, ki bo lahko brez pristajanja preletelo 15.000 km, bo tudi za ameriško armado ogromnega pomena. Zato drže vse podrobnosti konstrukcije v največji tajni.

Sti. Njegov konstruktor David Davis je po 10 letih poizkusi izumil poseben tip krila, ki dovoljujejo povečanje brzine za 20 odstotkov. Opremljen bo z dvema 18 cilindrovskima motorjema Wright po 2000 konjskih sil. Razpotest krila bo 37 metrov, teža 25 ton, prostora bo za 52 potnikov, ki jim bo na razpolago 28 kabini. Pristajal bo lahko na suhem in na vodi. Dal se bo v primeru vojne preurečiti v bombnik, na katerem bo nameščen 8 topov in nekaj strojnico.

da v nobeni državi na svetu ne vladava v notranjosti takšen mir ter da se nikjer drugje na svetu ne izboljšuje tako hitro življenjski standard. Nikjer drugje tudi nimačo tako popolnega socialno gospodarskega zakonodajstva in zapošleni se ne čutijo nikjer na svetu tako varni v svojih službah kakor na Švedskem.

Klub temu grozi nad Švedsko oblak, ki marsikoga že vznemirja. O tem sicer ne govore, toda strahi pred novo svetovno vojno se pojavljajo tudi v tej srednji državi. Švedi se vprašajo, ali se im bo posrečilo odvrtiti s striktno neutralnostjo vse nevarnosti, ki grože s prihodnjo vojno tudi tej državi. Boje se bodočnosti prav zaradi tega, ker se jih godi tako dobro in ker je njihova država bogata...

Trenja med Nemci in Poljaki

V zadnjem času se stalno zaostruje razmerje med Nemci in Poljaki. Razni incidenti so na dnevnem redu. Na univerzi v Vratislavu so nemški dijaki pozivajo tovarisce s poljskimi visokošoloči. V Kovnu je član »Deutscher Kulturverbanda« o prilidki neke športne priredbe streljal poljski zapor. Casino Gesellschaft in so njeni prostori prešli v roke Zvezde poljskih branilev domovine. Iz poslopja so odstranili takoj po prvič cesarja Wilhelma II. in fotelj, na katerem je l. 1904 sedež bil včasih cesarja obiskoval.

V Bydgoszu je ustavljeno delovanje Casino Gesellschaft in so njeni prostori prešli v roke Zvezde poljskih branilev domovine. Iz poslopja so odstranili takoj po prvič cesarja Wilhelma II. in fotelj, na katerem je l. 1904 sedež bil včasih cesarja obiskoval.

V Poznanju so razpustili »Evangelisches Vereinshaus«.

Redaktor »Kattowitz Zeitung« je počenil v Nemčijo, ker se je bil obsođen zaradi protipoljske propagande.

Na Švedskem znižujejo davke...

Presrečna država, kjer ni nezaposlenosti, kjer zvišujejo mezde in kjer sam finančni minister predlaga znižanje davkov

Na Švedskem se začenja nova doba konjunkture. Med tem ko po vsem svetu tožijo nad slabimi časi, se mrzljivo oborožujejo ter s strahom gledajo v bodočnost, žive še mnogo bolj dobro kakor da nimajo s tem svetom nobenih zvez. Nedvonomi so nobene države, ki bi se Ishko kosala s Švedsko v tem pogledu, da bi prav zdaj zniževal davke. Posebno pa zanimalo je, da je znižanje davkov predlagal socialistični finančni minister Wigforss, ki bo letos že obhajal šestletno svojega delovanja v tej funkciji. Wigforss je predlagal znižanje davkov na kapitalije in na dobitke družbenega društva in še zelo sprednostno iztrgal svojim nasprotnikom iz rok orožja. Kapitalisti ga zdaj pa več ne kritizirajo, temveč celo hvalijo. Ce bo treba med proračunskim letom znižati davke do poslovne skupnosti, saj so zacele celo nekatere države pošiljati zlate podlage svojih Narodnih bank v njim. Del svojega zlatega zaklada je poslala nedavno na Švedsko Poljsko Konjunktura na Švedskem te danes zasega, da vse stroke gospodarstva ne le težko industrijsko ruderstvo in plavžarstvo v Švedskem zdaj za okrog 150 odstotkov večja od viška konjunkture v letu 1929. K temu je treba se pripomniti.

Seveda pa Švedska ni odrezana od sveta, da bi se Švedom godilo tako dobro le zato, ker nočajo imeti nič skupnega z drugimi manj srednjimi državami. Švedom se žoti prav dobro zaradi blaznega oboroževanja drugih evropskih držav. Na glasu je Švedska železna ruda in Švedska jeklo. Jeklo je jeklo pa dandas je skoraj vec vredno kakor zlato zlasti v nekaterih državah, ki so pripravljene kupovati Švedska rudo s suhim zlatom. Zato tudi Švedska narodno gospodarstvo tako lahko prenese povečanje izdatkov za socialno skrbstvo, kulturne namene itd. L. 1929, ko je bila kultura na višku, je Švedska izvozila po morju 11.000.000 ton železne rude, a lani je bila številka še celo prečena za 2.000.000 ton, kar je pač dovolj dovoljno. Razen tega so izvozili še 27.000 ton železne jeklo v Švedskem leta 1929.

Ta konjunktura je očitna povsod na Švedskem. V tej državi ni nezaposlenih, l' letos so porasle mezde proti lanskim

SLUŽBE PRODAM KLAVER PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

LES SUH

vsakovrstni, ladi